

Gelu DIACONU s-a născut pe 26 noiembrie 1962 în București. A debutat publicistic în 2004, în revista „Oglinda Literară”, cu un grupaj de poeme.

Debutul în volum s-a produs doi ani mai târziu, cu povestirea *Fabian* (Editura Marineasa, 2006). În 2008 a urmat volumul de versuri *Antipoeme* (Editura Vinea), nominalizat la Premiul „Mihai Eminescu” pentru debut în poezie. Al doilea volum de poeme, *Resurse interioare*, a apărut în 2012 la Editura Marineasa. În 2013 Casa de Pariuri Literare i-a publicat volumul *blues*, iar în 2016 Editura Vinea a lansat, la Bookfest, *Resurse umane*, carte care continuă o temă din volumul *Resurse interioare*.

A făcut parte din mai multe antologii, dintre care amintim *Cele mai frumoase poeme din 2012* (Tracus Arte, 2013), selecție întocmită de Claudiu Komartin și Radu Vancu. În prezent administrează site-ul cultural www.omiedesemne.ro.

Gelu Diaconu

Sebastian

Roman

R o t o n d a
CARTIER

Îi mulțumesc fostului redactor-șef al ziarului „Ring”, Alexandru David, care m-a suportat timp de aproape opt ani și, mai mult decât atât, mi-a dăruit o întreagă colecție de cărți despre istoria Bucureștiului, volume deosebit de folositoare la scrierea romanului.

Îi mulțumesc fostului coleg de la ziarul „Ring”, Christian Levant, model parțial pentru personajul „Paul Sterian” și partener valoros de dialog pe teme care, cel puțin de la un punct încolo, m-au depășit în anumite stadii de scriere a romanului. Sfaturile lui rămân de neprețuit.

Nu în ultimul rând, îi mulțumesc lui Claudiu Komartin pentru tot ce-a făcut pentru mine de-a lungul timpului. Ajutorul lui în anumite împrejurări a fost esențial pentru bunul mers al proiectelor în care eram angajat.

Gelu DIACONU
București, 19 aprilie 2018

Cuprins

Prima parte

Paul	7
Robert.....	11
Paul	17
Robert.....	25
Robert.....	31
Robert.....	36
Robert.....	42
Robert.....	47
Robert.....	52
Paul	59
Robert.....	67
Paul	72
Robert.....	80
Paul	89
Paul	96
Robert.....	104
Paul	113
Paul	123
Robert.....	133
Paul	148
Paul	164
Paul	179
Paul	199
Robert.....	219
Paul	228
Paul	252
Paul	269

Respect pentru o...

d	Camil.....	287
d	Robert.....	300
B	Sebastian.....	310
	Paul.....	316
n	Mircea.....	322
d	Leny.....	329
îr	Paul.....	340
n	Robert.....	358
	Sebastian.....	371
	Robert.....	384
	Sebastian.....	394
to	Robert.....	404
ar	Sebastian.....	409
în	Robert.....	421
	Sebastian.....	427
	Robert.....	441
	Sebastian.....	447
	Robert.....	471
	Sebastian.....	475
	Robert.....	489
	Sebastian.....	494
	Robert.....	522
	Sebastian.....	527
	Robert.....	550
	Sebastian.....	557
	Robert.....	578
	Sebastian.....	584
	Robert.....	595
	Sebastian.....	602
	Robert.....	616
	Bibliografie.....	629
	Referințe.....	633
	Mulțumiri.....	637

Paul

Mai bine nu m-aș fi născut. Nu știu dacă are vreun rost să spun asta acum, de vreme ce lucrurile n-au depins de mine. O spun însă, fiindcă în general, când ajung la capăt de linie, oamenii au tendința de a deveni patetici. Nici eu nu fac, așadar, excepție. E în regulă însă, atâta timp cât nu o fac în văzul lumii. Una peste alta, mâine-dimineață soarele va răsări ca de obicei și va scălda cu lumina lui fațadele cenușii, spălate de ploi, ale blocurilor din cartier. Strada se va anima, mașinile vor ieși de pe alei, câinii vor lătra, iar porumbeii vor sta la pândă pe streșini așteptând ca vreun bătrân în pijama să le dea câteva firimituri. Vor fi din nou mici ambuteiaje, unii șoferi se vor enerva, vor înjura sau vor gesticula furioși. Toate fac parte din viață, în definitiv. Iar viața va continua indiferent dacă eu voi mai fi aici sau nu.

Cu puțin noroc însă voi reuși să mai ies încă o dată în balconul ăsta de unde privesc, de aproape un an, spectacolul străzii. Îmi voi aprinde prima țigară a zilei în timp ce mașina de gunoi o să apară cu hurelul ei tâmpit. Femeia de serviciu se va tocmi cu gunoierii ca să ia sacii de moloz pe care i-a cărat după ce și-a primit tainul de la cei care-și zugrăvesc apartamentele. Din banii ăștia trebuie să rupă o parte pentru ca toată lumea să fie mulțumită. Apoi va veni cerșetoarea care se preface că e oarbă și cântă cu glasul ei dumnezeiesc. Maidanezul din grădina blocului va lătra la ea, iar femeia de la parter care-i dă de mâncare va striga la el și-l va liniști. Mașina de gunoi va pleca, automobilele vor părăsi parcărilor, câinele se va duce la umbră sub copacul unde are improvizată o cușcă din cartoane, iar cerșetoarea își va con-

tinua drumul printre blocuri. Apoi eu voi privi la toate astea și la lumina care-și va schimba nuanța de la albul cețos al dimineții la transparența ca de gheață de peste zi. Pe urmă va veni seara cu umbrele, cu mirosurile și cu zgomotele ei, iar eu voi fi tot aici, în timp ce liniștea se va așterne peste cartier. Aici, în locul ăsta care cândva mi-a fost casă, iar acum îmi este ultimul adăpost.

Nu știi dacă m-aș fi putut lipsi de bucuriile astea simple. Totul e făcut și pentru mine. Iar dacă ziua de mâine nu va mai fi, lumea va merge mai departe. Deocamdată însă sunt aici. Până când nu voi mai fi poate că mai este timp. Oricât o da Dumnezeu, eu voi fi mulțumit.

E început de august și firava răcoare a dimineții nu mă poate înșela. Va fi o nouă zi caniculară, cu aer fierbinte care va incendia blocurile și va face să fiarbă caroseriile mașinilor din parcuri. Orașul va semăna cu o plită imensă, iar aerul lui se va vâluri și va crea iluzii optice. Eu voi sta liniștit în fotoliul meu și voi fuma țigările pe care Robert mi le lasă, grijuliu, de fiecare dată. Probabil că nu merit toată atenția asta. Nu știu ce am făcut ca să fiu demn de eforturile lui. Poate că îi este milă de mine, sau poate că e genul ăla de compasiune față de cineva care-și va încheia curând socotelile cu viața. Habar n-am! Oricum, eu am negat tot timpul că se va întâmpla așa ceva. Nu vreau să-i încarc conștiința cu mizeriile astea. Nu merită așa ceva, mai ales după câte a făcut pentru mine. Nici pentru taică-su poate că n-ar fi dat dovadă de atâta devotament.

Poate că aici ar fi câteva lucruri de pus la punct. Dar, în definitiv, ce rost ar avea? Sunt lucruri care merită spuse și lucruri care ar trebui uitate. Puștiul e de treabă, așa că n-ar fi bine să-i tulbur apele pentru a scoate la suprafață un adevăr îngropat de mult. E un subiect închis, de care n-ar trebui să mai pomenesc. Și așa am de gând să distrug caietele astea când voi simți că mă părăsesc puterile. Mai e, însă, ceva timp până atunci. N-o să mă las luat prin surprindere, asta e sigur.

Bucata mea de cer, neregulat încadrată geometric de cornișele blocurilor strânse parcă unele într-altele, e de un azuriu care îmi amintește de fiecare dată că viața trebuie trăită până la capăt. Doar din când în când e străbătută de pânze zdrențuite de nori care se risipesc lent. În momente ca astea simt că gândurile mi se limpezesc și că nimic nu mi le-ar mai putea tulbura. E un fel de pace interioară de care mă las cuprins. E tot ce îmi trebuie acum. O stare psihică proastă mi-ar aduce aminte tot timpul de situația în care mă aflu. Or, lucrurile sunt așa cum sunt și nimeni nu le-ar mai putea schimba. Nimeni așa-zis apropiat. În afara soru-mii Olga și a unor rude îndepărtate de care nu mai știu nimic de foarte multă vreme, nu mai am pe nimeni. Tata, mort la doar 58 de ani, a rămas o imagine, o amintire care mai revine doar când mă mai uit în vechile albume cu fotografii. Mama, care i-a supraviețuit douăzeci de ani, s-a stins suferind în tăcere, fără să ne spună nimic despre boala care o măcina.

A urmat înmormântarea aia sfâșietor de tristă, cu sicriul descoperit pus pe un căruț tras de doi gopari, cu cortegiul ăla răzleț format în principal din vecini de bloc și câteva dintre acele rude îndepărtate care veniseră mai mult ca să vadă dacă nu cumva ar putea să tragă ceva foloase în urma decesului bătrânei. Când au văzut că nu era rost de căpătuială, au dispărut rapid și n-am mai știut nimic despre ele.

Au venit apoi discuțiile cu Olga, vânzarea, în sfârșit, a apartamentului, împărțirea banilor, celelalte discuții cu Lena, care găsea că e o bună oportunitate să folosim acești bani pentru a renova locuința în care trăiam împreună și care, bineînțeles, îi aparținea.

Mă gândesc la întâmplările astea și nu știu de ce o fac. M-am lăsat purtat de valul autosugestiilor. Poate că starea relativă de bine nu mi-e caracteristică. Serenitatea mă sperie, mă face să-mi pun tot felul de întrebări. Mă simt mai în mediul meu când înot în ape tulburi. Asta deoarece știu că, în ciuda acestor momente

de liniște, răul tot va veni. E posibil ca, inconștient, să-mi întrețin o anumită stare ca să mă obișnuiesc cu disconfortul, cu răul ăla mic care aranjează terenul pentru răul cel mare. De data asta însă sunt pregătit. Am încetat să mă mai tem. Poate să vină oricând. O să fiu aici, în fotoliul meu, în balcon, privind bucata mea de cer și fumând liniștit.

Robert

„Nu vrei să citim din scrisori?” o întreb pe Maria, însă răspunsul ei a fost să-mi întoarcă fundul, să-și așeze mai bine perna și să-și tragă cearșaful peste cap. Cum dracu' nu i-o fi cald în coconul ăla de bumbac? Cred că sunt cincizeci de grade acolo, mă mir că nu se sufocă.

Pe noptieră zace aruncată, desfăcută și cu copertile în sus, o carte veche din colecția BPT: „Pescărușul”, de Cehov. Lângă ea zac în dezordine scrumiera plină de mucuri pătate de ruj, pachetul de Winston, bricheta și alte câteva mărunțișuri. A adormit atât de adânc încât nici n-a simțit când am luat cartea. Sunt câteva piese ale dramaturgului rus, iar cartea e deschisă la „Unchiul Vanea”. E o scenă în care Sonia spune speriată: „Unchiule, ai lacrimi în ochi!” Iar el îi răspunde ca să o liniștească: „Da' de unde lacrimi? Nu-i nimic... Fleacuri.”

Pun cartea la loc și îmi aprind o țigară. Îmi trec prin cap tot felul de chestii. Îmi spun că oricare dintre lucrurile pe care le fac ar putea fi ultimul. De pildă, dacă un cutremur ar pune la pământ blocul, asta ar fi ultima țigară pe care o fumez. Mă gândesc că n-ar rămâne mare lucru după noi. Un timp, cei rămași ne-ar deplânge soarta. După aia am fi uitați. Și asta ar fi tot, pentru totdeauna. Toți cei scăpați și-ar vedea de viețile lor mai departe.

Uite cazul lui Paul, la un an după ce a murit. Îl mai deplânge careva? Se mai duce cineva să-i aprindă o lumânare la mormânt? Nu prea cred... Măcar că a murit destul de tânăr, la câteva luni după ce împlinise 50 de ani. Pentru el asta a fost tot, pentru totdeauna. Și lumea l-a uitat, pentru că așa stau lucrurile de fapt.

Sigur, și-a cam făcut-o cu mâna lui, dar mai contează? Dincolo de toate astea ar trebui să rămână omul, ce a reprezentat el pentru lume, ce lucruri bune a făcut și așa mai departe. În iureșul zilelor noastre nimeni nu mai are însă timp să se gândească la așa ceva. Nici măcar tata, deși l-au legat de Paul destule chestii care ar fi trebuit să-l facă să-și amintească mai des de el. L-am sunat și l-am întrebat: „Știi că a trecut un an?” „Știu!” mi-a răspuns, dar n-a părut deloc sincer, adică a fost un răspuns studiat, ca atunci când zici că-ți amintești de un personaj dintr-o carte, dar de fapt habar nu mai ai de el. Era ceva fals în glasul lui, de parcă fusese luat prin surprindere.

„Vrei să mergem la cimitir, să-i aprindem o lumânare?” am continuat pe un ton iritat. „Azi sunt cam ocupat, știi cum e... Nu vrei să mergem duminică?” m-a întrebat la fel de nesincer, conștient că n-o să se țină de cuvânt. Asta a fost modalitatea lui de a se sustrage de la un eveniment pe care ar fi trebuit să-l trateze cu mai multă atenție. Și uite așa totul se transformă în uitare, de la an la an, până când o viață de om devine praf și pulbere...

Maria se răsuțește, geme, dă din picioare și se dezvelește nervoasă. Rămâne pe spate, cu piciorul stâng îndoit de la genunchi și căzut într-o parte. I se vede, pe sub pielea umedă, sfoara groasă a tendonului de la inghinali. Nu are chiloți pe ea, iar sexul epilat îi stă expus ca o rană. Tricoul i s-a adunat deasupra coapselor și sub el i se ghicesc, ca două movile de carne molatecă, sânii ușor lăsați spre subsuori. Vârfurile părului tăiat scurt, la nivelul umerilor, îi sunt umezite de transpirație. E blondă „à la Madonna”, are buzele roșii, cărnoase, fruntea lată, delimitată de o bordură de păr cu rădăcina șaten. Sforăie ușor și, din când în când, speriată parcă de zgomotul pe care îl face, deschide ochii brusc și privește în gol. Își continuă apoi somnul de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Refuzul bătrânului meu m-a scos din amorțeală. Avusesem de gând să-i aprind lui Paul o lumânare, măcar simbolic, și să postez un mesaj pe facebook. Presupuneam că măcar foștii colegi

de la ziar or să-și amintească de el, cu toate că știm cam câtă sinceritate e și în comentariile de pe facebook la genul ăsta de mesaje. Pare că se strânge laolaltă toată ipocrizia lumii la astfel de postări. Am trecut însă la fapte și m-am hotărât să merg singur la cimitir. Era pretextul perfect pentru a bea câteva beri la mormântul lui Paul. Voiam să dau și ceva de pomană unuia dintre cerșetorii de la poarta cimitirului, iar intenția asta mi-a crescut considerabil respectul de sine. Mai aveam puțin și dădeam pe dinafară de cât de bine mă făcuseră să mă simt planurile mele.

Am dat de pomană, am băut berile lângă mormântul lui Paul, în liniștea întreruptă doar de foșgăitul șopârlelor prin iarbă și de bâzâitul insectelor, dar starea de bine pe care o anticipasem n-a apărut. Dimpotrivă, mă simțeam destul de nasol. Ca să am o preocupare, m-am apucat să smulg bălăriile care aproape că acoperiseră crucea al cărei lemn atins de putreziciune căpătase o nuanță de gri murdar. Vopseaua neagră cu care fusese scris numele lui Paul începuse să se cojească. Mi-am spus că în ritmul ăsta nu numai că nu se va mai ști cine e înmormântat aici, ci n-o să mai existe nici măcar crucea, căci mai devreme sau mai târziu lemnul va putrezi. Nimeni nu va mai ști că acolo zace un tip oarecare numit Paul Sterian. Chestia asta m-a întristat teribil.

M-am întors acasă cu un sentiment tulbure, un amestec de regret și vinovăție. Regret pentru că Paul nu mai era, vinovăție fiindcă nu știam cum să fac ca să îndrept lucrurile. Paul era condamnat la uitare. Eu eram viu, mă puteam duce oriunde și puteam să fac ce voiam, însă el putrezea la doi metri sub pământ. Pe mine mă aștepta o femeie, iar pe el femeia cu care trăise atâția ani nu-l vizita nici măcar la ocaziile astea speciale, cum ar fi comemorarea de un an. Îl abandonase ca pe un câine. Dovadă stăteau bălăriile crescute de un metru pe mormânt. Am înjurat-o pe Lena în gând, de parcă mi-ar fi făcut mie un rău.

Acasă am găsit-o într-adevăr pe Maria. Dimineață avusese repetiții sau probe pentru un rol în noua stagiune, naiba mai

știa, la teatrul ei unde se tot străduia, între două filmări la reclame tâmpite și drumuri pe la uși care nu se prea deschideau, să se strecoare pe afișul stagiunii viitoare. Aerul în apartament era irespirabil. De câteva zile se înregistrau temperaturi record, iar eu nu aveam aer condiționat. Mă încăpățânasem să nu-i cer bătrânului meu bani ca să-mi cumpăr. Nu voiam să iau de la el bani pe de-a moaca. Maria pufnea nervoasă. „Las’că nu murea de foame dacă-ți dădea și ție acolo câteva mii de lei, doar ești fi-su! Nu mai zic că pentru el banii ăștia sunt mărunțiș...” Era convinsă că mă purtam copilărește. „Nu mai ține atâta coada pe sus. Mai vezi-ți și interesul” mi-a zis cu un aer de precepeață.

Pe de altă parte, dacă era să vorbim de confort, avea întru câtva dreptate. Atmosfera din apartament era de nesuportat. Simțai că-ți explodează capul. Maria suferea cu adevărat, deoarece pentru ea disconfortul ăsta chiar era o problemă. Eu, în schimb, mă obișnuisem și luam lucrurile ca atare. În definitiv, pe vremuri bătrânii noștri n-au mai avut aer condiționat și s-au descurcat. Au mers mai departe. „Da mă, dar dacă tot ai ocazia, de ce să nu profiți?” mă întreba Maria strâmbându-se drăgălaș. La ea acasă avea aer condiționat, dar când îi venea factura la curent i se electriza părul. I-am spus, ipocrit, că nu-mi permiteam deocamdată cheltuieli suplimentare. „Ai putea apela tot la el, până îți găsești un job. E taică-tu, doar n-o să te lase să mori de foame!”

Nu „muream de foame”, însă aveam altele pe cap acum și nu voiam să mă gândesc la un job nou. Mă preocupau caietele lui Paul, mai era și expoziția, care îmi înghițea o grămadă de timp și de bani... În plus, bătrânul mă ajuta deja, așa că nu cred că ar fi fost o idee bună să-i mai cer în plus. Altminteri, ambiția mea de a deveni independent financiar s-ar fi făcut praf pentru totdeauna.

Maria doarme adânc, iar somnul ei atât de liniștit mă face să cred că e genul ăla de femeie care trece cu seninătate prin viață. Are probabil convingerea că totul i se cuvine și că dacă deocamdată nu are tot ce-și dorește e din cauză că există forțe

obscur care i se opun. Teoria ei este că, dacă o actriță ca ea nu se culcă cu unul și cu altul, nu are cum să primească roluri sau angajamente mai bune din care ar putea câștiga suficient ca să nu mai aibă grija zilei de mâine. Susține că nu e genul care face astfel de compromisuri. Mai bine dă mai departe 300 de euro pe lună la chirie decât să recurgă la asemenea soluții. Altfel, e convinsă că nu mai e mult până când va veni și momentul ei. E la un pas de pomul în care se află roadele la care râvnește de atâta timp. Nu trebuie decât să mai facă un mic efort și pe urmă, gata, totul o să fie în regulă.

Da, dar ce te faci dacă până la momentul ăsta ajungi la fundul sacului? „Nu merită să te consumi aiurea”, mi-ar spune probabil Maria. „Lucrurile se rezolvă de la sine...” Ar fi bine să fie atât de simplu. În realitate nu prea e. Numai când îmi amintesc de Paul și de felul în care și-a trăit ultimul an din viață, și tot ar trebui să cad pe gânduri. El, Paul, omul despre care ajunseseam să cred că nimic nu-l poate clinti. Siguranța lui de sine, atitudinea de tip versat, care avea mereu aerul că poate să treacă fără probleme prin orice... Totul s-a spulberat în doar câteva zile, timp în care l-am văzut parcă dintr-o dată îmbătrânit. Ritmul în care începuse să dispară lichidul din sticla de plastic de pe biroul lui – despre care toată lumea știa că era vodcă amestecată cu cola – sporise îngrijorător. Cu toate astea, nu l-am văzut niciodată beat sau măcar amețit, însă deja i se citea pe chip oboseala. Altminteri, pășea la fel de sigur și vorbea fără să i se împleticească limba. Doar albastrul ochilor îi devenise parcă mai apos, ca la bătrâni.

Nimeni n-a bănuț că i se întâmplă ceva. E adevărat că nu vorbea niciodată despre treburile lui, nici măcar cu mine, care-i devenisem mai apropiat decât îi fusese oricine la ziarul ăsta. Și totuși, criza s-a declanșat. Într-o seară, după închiderea numărului, secretarul general de redacție, văzând că mai are treabă, i-a lăsat lui Paul cheile ca să închidă redacția. Când s-a întors însă a doua zi la muncă nu le-a mai găsit ca de obicei la recepție.

Ușa redacției era deschisă, iar Paul dormea pe canapeaua din biroul lui Cosmin. Dacă ar fi fost vorba de altcineva, probabil că secretarul general de redacție ar fi făcut scandal. N-a făcut, dar Cosmin a aflat de toată întâmplarea. Cea care a răspândit „știrea” a fost femeia de serviciu.

Paul i-a explicat lui Cosmin că e o chestie temporară și că ar avea nevoie pentru o scurtă perioadă de un loc unde să doarmă. Cosmin era foarte apropiat de patronul hotelului în care se afla redacția, așa că s-a dus la el și i-a spus că cel mai bun redactor al lui n-avea unde să stea. Patronul i-a pus la dispoziție gratuit lui Paul o cameră până când avea să-și rezolve situația.

Cam la o lună după, Cosmin a început să dea semne de nerăbdare. Devenise deja o situație stânjenitoare, fiindcă fusese depășită o marjă de timp dincolo de care lucrurile nu mai puteau fi considerate de bun-simț. Paul era mai tot timpul „obosit”. Randamentul lui scăzuse, articolele pe care le dădea erau din ce în ce mai slabe, așa că nu se afla într-o poziție tocmai bună. Nu era deocamdată în pericol să-și piardă jobul. Grav era că, în loc de o sticlă de vodcă amestecată cu cola – pe care o camufla într-un pet de Coca-Cola la jumătate de litru – golea două pe zi.

Era într-o situație fără ieșire și refuza în continuare să vorbească cu cineva despre asta.

Paul

Nu mi-e frică de moarte. Mi-am dat seama de treaba asta mai ales în ultimele zile. Cu cât agitația din jurul meu creștea, cu atât deveneam mai indiferent. Am observat cum lumea se dă de gol și devine din ce în ce mai ridicolă. Deși vor să ascundă asta, toți au tendința de a exagera. Când simt apropierea morții, o iau razna. Sunt neliniștiți și interpretează aiurea orice semn venit din partea cadrelor medicale.

Situația în sine, văzută în mod obiectiv, e cât se poate de stupidă. Da, te afli în pericol de moarte. Și ce-i cu asta? Toată lumea moare mai devreme sau mai târziu. Nu e nevoie să fii un geniu ca să știi atâta lucru. Se moare pretutindeni. Nu e ca și cum ar fi ceva ieșit din comun. Sigur, există și drame, dispariții neașteptate, ca în cazul bietului Sebastian. Moartea însă, așa cum o știm, e o chestie banală. E atât de comună încât a devenit de multă vreme subiect de bancuri.

Până la urmă, de ce mi-ar fi frică? Moartea nu înseamnă nimic. Ți amintești ceva din momentul în care ai venit pe lume? O cât de mică senzație, un zgomot, un chip, un lucru oricât de neînsemnat? Nu. Același lucru ți se va întâmpla și când o să mori. Ce a fost înainte va fi și după. Nu vei ști ce se întâmplă, chiar dacă o să fii lucid „până în ultima clipă”.

Am fost în stare de inconștiență câteva ore bune. La un moment dat totul s-a întunecat și n-am mai simțit nimic. Nu am visat, n-am văzut „lumina”, nu păstrez nici măcar o mică senzație legată de ceea ce s-ar putea afla sau întâmpla „dincolo”. Toată lumea a crezut probabil că s-a terminat. Prin cine știe